

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtshandhaving en
Criminaliteitsbestrijding
F&O

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Datum 8 november 2017
Onderwerp Dataretentie

Ons kenmerk
2139327

Uw kenmerk
161394.03u

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Bij brief van 20 juli 2017 heeft uw Kamer het verslag van de bijeenkomst van de informele Raad van Justitie en Binnenlandse Zaken van 6 en 7 juli te Tallinn aangeboden gekregen (Kamerstukken I 2016/17, 32 317, HZ). Bij brief van 5 oktober 2017 (kenmerk 161394.03u) heeft u namens de vaste commissies voor Immigratie & Asiel / JBZ-Raad en voor Veiligheid en Justitie een aantal vragen over het onderwerp dataretentie gesteld. Deze vragen hebben onder meer betrekking op de verenigbaarheid van het bewaren van zogenoemde gebruikersgegevens met de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: het Hof) over dataretentie, in het bijzonder het arrest Tele2 Sverige AB, de daarin gestelde voorwaarden, de mogelijkheden voor dataretentie op EU of nationaal niveau, de Nederlandse inbreng bij de besprekingen binnen de ad-hoc raads werkgroep en de JBZ-Raad en de gevolgen van voornoemd arrest voor de wetgeving of wetgevingsvoorstellen op nationaal niveau.

Zoals eerder aan het parlement bericht worden de consequenties van het arrest van het Hof van 21 december 2016 thans nader onderzocht (Kamerstukken II 2016/17, 34 537, nr. 6). Ik ben voornemens op korte termijn een brief aan beide Kamers der Staten-Generaal te sturen waarin zal worden ingegaan op de gevolgen van het arrest van het Hof in de gevoegde zaken Tele2 Sverige AB en Watson (zaken C-203/15 en C-698/15) voor het wetsvoorstel met Kamerstuk 34 537, mede in het licht van hetgeen met betrekking tot het bewaren van telecommunicatiegegevens (dataretentie) in het Regeerakkoord 'Vertrouwen in de toekomst' is aangekondigd.

Vanwege de inhoudelijk nauwe samenhang met de vragen van de vaste commissies voor Immigratie & Asiel / JBZ-Raad en voor Veiligheid en Justitie zaken Tele2 Sverige AB en Watson zal ik de beantwoording van die vragen in deze brief betrekken.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus